

Franckesche Stiftungen zu Halle

**Joh. Henrici Hottingeri Henr. ex Henr. Nep. S. Theologiæ &
Antiquitat. Jud. Acad. Marburg. Prof. Ord. Typus Doctrinæ
Christianæ In Usus Institutionis ...**

Hottinger, Johann Heinrich

Francofurti ad Moenum, Anno MDCCXIV.

VD18 12542598

Caput XVI. De Legibus Ritualibus Sub Oeconomia Mosaica.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-216057

in natura Dei & hominis fundata sunt. (2.) Hinc ita comparata, ut absque impietate dicere vel facere non liceat contrarium, quod ex inductione exemplorum patet. (3.) Quod semel Ecclesiæ mandatum, id eam tam diu obligat, donec illa libera pronuntiata est. (4.) Christus & Apostoli vel voluntatem Dei totidem verbis vel verbis eundem sensum continentibus prædicârunt. (5.) Summa eorum redit; *Diliges Deum & proximum*. Quoniam verò ad amorem Dei & proximi obligamur, obligamur quoque ad Decalogum. Nec obstat, Christianos non justificari per Decalogum. Nec justificabantur Judæi. Nec dabatur, ut ulla caro per eum justificaretur. Faciebat & etiamnum facit, ut esset norma actionum nostrarum, detegeret peccata nostra, nos humiliaret duceretque ad Christum, qui *ἀναίσχμητὸν νόμον* pro nobis adimplevit, nam *finis legis Christus ad Justitiam cuius credenti*, Rom. X, 4.

CAPUT XVI.

DE

LEGIBUS RITUALIBUS SUB OECONOMIA MOSAICA.

Σύνολος.

Legum arbitraria- sunt, rituales scil.
rum due species & judiciales. §. I.

Y

Ritu-

Ritualium nomina. §.

II.

Partes, quibus omnis earum notitia comprehenditur, tres constituuntur, quarum primâ rituum Historia, alterâ ortus & causa, tertiâ duratio traditur.

§. III.

I. Historia absolvitur cognitione personarum, locorum, temporum, quæ ad ritum pertinent. §. IV.

a. Personæ in genere omnes Israëlitiæ, Originarii & Adventitii, §. V.

Ritus circa Personas.

Alii corpus, alii vultum, alii amictum, alii denique apparitionem in Templo, alii tandem oblationes concernunt. §.

VI.

Qui obligant Originarios æque ac Adven-

titios, nisi quod tempus circumcissionis diversum. §. VII.

Feminae in Ritibus communia quedam cum viris habent, singularia alia. VIII.

Jura Primogenitorum.

§. IX. X.

Nasiræorum. §. XI.

Nethinæorum. §. XII.

Levitarum. §. XIII.

Ratione Consecrationis. §. XIV.

Muneris, quod aliud sub Tabernaculo, aliud sub Templo. §. XV.

Ætatis, quæ ad munus admovebantur. §. XVI.

Sacerdotum, quorum ortus & functio in genere describitur. §. XVII.

Erant diversi ordinis. §. XVIII.

Gregariorum requisita. §. XIX.

Concernunt (a) Ortum.

tum. (b) Corpus.
(c) Vestitum. (d)
Conjugium. (e)
Munditiem. §. XX.
Munus administrabant
vel in Templo, vel
extra illud, vel u-
trobique. §. XXI.
Utrobique docebant &
benedicebant. XXII.
Extra templum inter-
erant decollationi
vitula. XXIII.
In Templo varia ad-
ministrabant XXIV.
Inter quæ primum lo-
cuntenebant Sacri-
ficia, quorum no-
tantur 8. materia.
§. XXV.
2. Species quatuor no-
tiores. §. XXVI.
Aliæ, quæ ad quatuor
illas classes referri
nequeunt. §. XXVII.
3. Gradus. §. XXVIII.
7. Personæ diversæ,
pro quibus offere-
bantur. §. XXIX.
7. Functiones sacer-

dotales numero de-
cem. §. XXX.

Quarum tamen quæ-
dam etiam à Laicis
administrari pote-
rant. §. XXXI.

Secundo notanda ve-
niunt Ferta, quo-
rum natura & dif-
ferentia ostenditur.
§. XXXIII.

Erant duorum gene-
rum. Vel cum sacri-
ficiis, vel absque
iis offerebantur. §.
XXXIII.

Illorum mensura va-
riat pro majori vel
minori quadrupe-
dum specie. XXXIV.

Quæ scorsim Sacra
fiebant vel publica,
vel privata. Illa
tria: Hec quatuor
§. XXXV.

Tertio libamina variæ
mensuræ in ara li-
banda. §. XXXVI.

Quarto suffitus, cu-
Y 2 jus

- jus compositio notatur.* §. XXXVII.
- Quinto lucernarum aptatio.* §. XXXVIII.
- Sexto panum, qui mensæ imponi solebant, cura.* §. XXXIX.
- Septimo personarum, vel rerum devotarum æstimatio.* XL.
- Octavo discretio mundi & immundi.* XLI.
- Ultimo exploratio uxoris de adulterio suspectæ.* §. XLII.
- Hæc de Sacerdotibus gregariis. Nunc de Pontifice M.* XLIII.
- Cujus notamus (a) inaugurationem.* §. XLIV.
- (b) Vestitum ordinarium & extraordinarium in die expiationis.* §. XLV.
- (c) Conjugium.* XLVI.
- (d) Munus, quod vel cum Gregariis commune vel ipsi proprium, uti functio*
- in die expiationis, & consultatio per Urim & Tummim.* §. XLVII.
- Præter personas ad Historiam Rituum faciunt loca. Omnia sanctitate superat sanctissimum.* §. XLVIII.
- Tum sanctum.* §. XLIX.
- Quæ duo unâ aedem sacram constituunt.* §. L.
- Postea atrium.* §. LI.
- Denique castra.* §. LII.
- Ultimo narrantur tempora sacra.* LIV.
- Uti manè & vesperi.* §. LV.
- Dies septimus.* LVI.
- Novilunia.* LVII.
- Festum Paschatis.* §. LVIII.
- Festum Azymorum.* LIX.
- Festum Pentecostes.* LX.
- Dies expiationis.* LXI.
- Festum*

Festum Tabernaculo-
rum. LXII.

Annus Sabbathicus.
LXIII.

Jubileum. LXIV.

II. *Historia rituum*
enarrata nunc jux-
ta alteram capitis
partem in eorum o-
riginem inquisitio
instituitur. LXV.

Ipse Deus ritus insti-
tuit. LXVI.

Qui licet non fluant,
uti leges morales, ex
natura Dei. LXVII.

Attamen ex sapientissi-
mis rationibus pro-
cul dubio ordina-
bantur. LXVIII.

Nec unum aliquem
scopum sapientissi-
imum Numen ha-
buisse videtur, sed
varium. LXIX.

Faciebant quippe ad
discernendum Ju-
deos & alias gentes
LXX.

Dein ad extirpandam

Idololatriam. LXXI.

Tum beneficia in majo-
res collata in memo-
riam revocabant.
LXXII.

Præterea inservie-
bant ad mores figu-
ris involutos sua-
dendum. LXXIII.

Tandem Christum e-
jusque Ecclesiam
præfigurabant. §.
LXXIV.

Subjiciuntur exempla:
Ex Classe Persona-
rum Aaron, quem
Christum præad-
umbrasse, ex Scri-
ptura ostenditur.
LXXV. LXXVI.

Tum varia conveni-
entia subjungitur.
LXXVII.

Ex classe locorum san-
ctissimum, quod cæ-
lum figurasse Pau-
lus docet. LXXVIII.

Additurque compara-
tio. LXXIX.

Y 3

Ex

Ritualibus
die expiationis
consultatio pe
m & Tumulus
LVII.

ter personas
toriam Rituum
iunt loca. On
sanctitate spe
sanctissimum
VIII.

undum. §. XII
duo una acce
ram constituitur

atrium. §. I
ue castra. §. II

mo narrante
pora sacra. III
ne & vestimenta

ptimus. LVI
nia. LVII.

Paschalis §

Azymorum

Pentecostis

expiationis. LI
Festum

*Ex classe denique tem-
porum profertur
Jubileum tum tem-
poris N. Testamenti,
tum maximè cæli
typus. LXXX.*

*Quæ duo inter se con-
veniunt. LXXXI.*

*III. Ultimo Rituum
horum duratio tem-
poraria argumentis
evincitur. LXXXII.*

§. I.

HActenus de Legibus moralibus in natura
Dei fundatis. In posterum de Arbi-
trariis, quas populo Israel sapientibus ex ra-
tionibus imponere Deo visum est. Et sunt
duorum generum. Quædam respiciunt Cul-
tum Divinum externum: Aliae spectant vi-
tam civilem.

II. Quæ Cultum Divinum externum re-
spiciunt, communiter Ceremoniæ vel Ritus
vocari solent. Hebræi sæpius vocant **דקין**
vel **חוקין** statuta, Num. IX, 14. non tamen quod
nomen hoc appropriatum sit Ceremoniis sa-
cris. A Paulo appellari videtur νόμος ἐντολῶν
ἐν δόγμασι Lex præceptorum in dogmatibus.
Eph. II, 15. quæ καὶ τὸ δοκῆν ut Deo videbantur,
præscripta erant. cf. Col. II, 14.

III. Dicenda de Ceremoniis tribus parti-
bus comprehendemus. I. Dabit brevem earum
Historiam. II. Inquiret in ortum & causas.
III. Docebit durationem.

IV. Ad Historiam rituum clariùs cogno-
scen-

scendum distinctè notabimus. 1. Personas, earumque functiones. 2. Postea locum. 3. Et tandem tempus.

V. *Personæ sunt, quæ vi legum partes quasdam cultus externi suscipiunt. Et sunt in genere omnes Israelitæ sive Originarii sive Adventitii.*

VI. *Originarii octavo à nativitate die circumcidebantur, Lev. XII, 3. Adultiores & Præceptorum Divinorum observandorum capaces facti ad varias Cereemonias adstringebantur. Quædam spectant corpus, quod legaliter purum, maximè à lepra (quæ infectum extra castra arcebat atq; ad notam contagii gestandum damnabat) fervendum. Pollutum post aliquod tempus (quod pro varietate pollutionis varium) sacrificiis, aqua pura purificandum. Aliæ victum, in quo ab omni sanguine, adipe, Lev. III, 17. (Maimonides explicat de certa adipis specie boum, ovium, hircorum, non aliorum animalium tr. de cibis vetitis c. I. 5. II. vid. Ainsw. ad l. cit.) carne bestiarum immundarum juxta Lev. XI. maximè morticina, lacerata Lev. XVII, 15. abstinere debebant. Rursum aliæ amictum à viro gestari solitum Deut. XXII, 5. qui ex lino tantum vel lana Lev. XIX, 19. conficiendus erat. A vestis exterioris quatuor angulis fila hyacinthina dependebant, Num. XV, 38. Deut. XXII, 12. Insuper phylacteria capitis manusque (quamvis forma,*

344 Cap. XVI. De Legibus Ritualibus
sub qua hodiè veniunt, institutionis divinæ mi-
nimè sit) induere jubebantur. *Aliæ denique*
apparitionem in Templo, quæ annuatim ternis
minimum vicibus repetenda Exod. XXIII, 17.
Tandem aliæ oblationem Deo vel ex pecunia
ut dimidius sicus Exod. XXX, 12, 13. vel ex
Sacrificiis iisque debitis, uti tempore apparitio-
nis in Templo, purificationis, expiationis pec-
catorum &c. aut spontaneis *faciundam*.

VII. *Adventitii*, quos aliàs *profelytos ju-
stitiæ* appellamus, ad eadem tenentur, nisi
quòd tum circumcidendi, quando fidem Ju-
daicam amplexi sunt. Posteriori tempore in-
super baptismo & sacrificiis in Ecclesiam in-
troducebantur.

VIII. *Fœminis cum viris quædam commu-
nia sunt, alia propria*. Ex his sacrificium
puerperii Lev. XII. amictus à virili distinctus,
Deut. XXII, 5. Liberiores sunt viris, speciatim
quoad præcepta, quæ à tempore dependent.
v. Ob. d. Bart. ad tr. ברכות c. III. 3.

IX. *Hæc de personis in genere. In poste-
rum de illis in specie. Ubi occurrunt Primo-
geniti, Nasiræi, Nethinæi, Levitæ, Sacer-
dotes gregarii, Sacerdotes Magni*. Rechabi-
tæ & Viri stationarii, quorum institutio divina
non est, huc non pertinent.

X. *Primogeniti*, qui primi vulvam matris
aperuerunt, Deo ob stragem in Ægyptiorum
pri-

primos foetus immiffam, facri funt. Exod. XIII, 2. 13. Hinc à Parentibus foluto redemptionis pretio, quinque fcil. ficlis, redimendi erant.

XI. *Nafiraei* נִסְרִי ceu voto à communi vivendi genere feperati dicebantur. Quidam ex iis à nativitate imò ante nativitatem in utero matris Deo devovebantur. Alii feipfos ad tempus aliquod (quod in Lege non definitum eft, pofteriori tempore minimum XXX. diebus circumfcribebatur) Deo addicebant. Horum non videtur eadem ratio. Illi liberiores. Hi non item, ceu qui toto Nafiræatûs tempore (1.) à vino rebusque vinalibus abftinere. (2.) Comam alere. (3.) Mortuum non accedere tenebantur. Finitis verò voti diebus jubebantur holocaustum ex agno, facrificium piaculare ex agna, pacale ex ariete cum fertis libaminibusque confuetis, variæ speciei placentas offerre, comam abrafam igni, qui pacale parabat, committere. Arietis armus coctus (isque finifter) cum placenta infermentata, lagano (ut vulgo vertunt רִקִּיק) itidem infermentato coram Jehova agitabatur, cedebatque in ufum Sacerdotis, præter armum dextrum & pectus. His legitime peractis à voto liberi habebantur, v. Num cap. VI.

XII. *Nethinaei* funt servi, qui ex Gentibus fubjectis Levitis ad ferviendum dati funt. Pri-
mi ex Midianitis leguntur Num. XXXI, 30.
Tum Gibeonitæ in pœnam fraudis ad cæden-
dum

dum ligna & hauriendum aquas pro cœtu & altari damnati sunt Jos. IX, 27. Nisi hi potius publici servi habendi sint. Postea David hos vel alios Levitis donaverat & hinc נתינים dicti: Efr. VIII, 20.

XIII. *Levitae* ex Levi oriundi sunt. Ex quo quidem etiam Sacerdotes ortum trahunt, sed inter hos & illos id est discrimen, quod inter Dominum & servum, aut Nethinaum & Levitam Num. VIII, 19. quod ex dicendis constabit.

XIV. *Primò notanda est Consecratio.* Quoniam loco primogenitorum Deo sacri, Num. VIII, 16. solenniter recipiebantur aquâ adpersâ, corpore raso, vestibus corporibusque lotis, oblatione duorum juvencorum, unius in holocaustum, in sacrificium pro peccato alterius, *χρῆσις* *θεῖα* tum quam Israëlita in Levitarum, tum quam hi in sacrificiorum capita fecerant & tandem agitatione Levitarum per Sacerdotem peracta, Num. VIII, 6-15.

XV. *Dein munus, quod aliud tempore Tabernaculi, aliud tempore Templi extruendi extructique.* Tempore Tabernaculi præter custodiam, quam egerant, Num. VIII, 26. illis cura Tabernaculi huc illuc transferendi vel humeris vel plaustris committebatur, operâ inter tres familias Kahatitarum, Gerschonitarum, Meraritarum distributâ Num. IV. *Tempore Templi* cessante gravi translationis Tabernaculi labo-

labore dati quidam custodes, alii Cantores, Judices alii, alii deniq; variis functionibus Templi admoti fuere 1. Chron. XXIII, 4. 5. Sacerdotibus quoque in Sacrificiis parandis ad manus erant, sed partes communes tantum fuscipiebant, non strictè sacerdotales uti sparsionem, apporationem in aram, 2. Chron. XXXV, 11, ad quam sub pœna capitis accedere Levitæ nequibant, Num. XVIII, 3-8.

XVI. *Præterea ætas, quâ muneri admovebantur & ab eo liberabantur.* Variabat illa pro varietate muneris. Quoniam gravius tempore Tabernaculi, anno demum trigesimo illud plenè subibant, Num IV, 3. 1. Chron. XXIII, 3. quamvis jam anno vigesimo quinto exordia facilioris laboris fecisse videantur, Num. VIII, 24. Quinquagenarii à gravi onere dimittebantur, Num. VIII, 26. At sub Davide vicensarii ad munus jam erant idonei, nec qui quinquaginta annorum solvebantur, 1. Chron. XXIII, 24. 25. 26.

XVII. *Sacerdotes erant Ministri Dei pro hominibus constituti* τὰ πρὸς τὸν Θεὸν in iis, quæ apud Deum agenda erant, maximè ut offerrent dona & sacrificia pro peccatis Hebr. V, 1. Antea omnibus potestas concessa Sacra faciendi, sed Mosis avo reliqui omnes, excepto Aarone ejusque posteritate, impuri declarabantur, Exod. XXVIII, 4. Unde rectè contra vulgarem Ministrorum opinionem *Mecilta p. 1. a.*

עַר שְׁלֹא נִבְחַר אַהֲרֹן הָיוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לִכְהוֹנָה
 מִשְׁנִבְחַר אַהֲרֹן יֵצְאוּ כָּל יִשְׂרָאֵל
Aaronem nondum electo totus Israel Sacerdotio dignus: At Aaronem electo excidit universus Israel.

XVIII. Sacerdotum non eadem dignitas erat. Ex institutione prima unus aliquis eminebat super reliquos. Posteriori tempore aucto Sacerdotum numero distribuebantur in certas classes & quidem à Davide in XXIV. Unicuique classi præficiebatur caput 1. Chron. XXIV, Unde plures ἀρχιερεῖς in Scriptis N. T. occurrunt.

XIX. Sed dicendum de Sacerdotibus generalis seorsim. Seorsim dein de Pontifice. Circa illos observamus α. requisita, quæ illis inesse debebant, si aliter munere Sacerdotali ritè defungi volebant. β. Munus ipsum.

XX. Requisita varia sunt (1.) *Ratione ortus*. Non alius aliquis ad Sacerdotalem dignitatem admovebatur, nisi qui ex stirpe Aaronis & quidem purâ oriundus Efr. II, 61-64. (2.) *Ratione corporis*. Minima labes (recentiores Magistri 140. computabant) Sacerdotem temerabat, Lev. cap. XXI, 16-f. quominus functionem altaris aut Tabernaculi præstare potuerit. Sed credibiliter aliam aliquam viliozem agere poterat. Vivebat quoque ex redditibus Sacerdotalibus Lev. XXI, 22. (3.) *Ratione vestitus*. Communis inidoneus ad functionem Sacerdotalem. Sacer requirebatur, qualis describitur Exod. XXVIII. confans

flans ex femoralibus, tunica tessellata talari, cindari cuspidata, (neque enim licebat aperto capite ministerium obire,) baltheo. Tres priores vestes ex lino sed ultima ex lino & lana hyacinthini purpurei & coccinei coloris, qualis aliàs à nemine, nequidem à Sacerdote extra Templum, gestari poterat. His ipsis integris, non minoribus, indutus sacra faciebat. (4) *Ratione conjugii.* Non ineundum erat vel cum dimissa aut חללה *communi* sive oriunda ex conjugio viliori quàm ut ex eo cum Sacerdote coniungi queat, vel denique זונה *scorto* Lev. XXI, 7. (5.) *Ratione munditiei.* Absque hac nullum poterat peragi opus sacrum. Immundus prius purificandus erat. Illotus manus pedesque ex lavacro lavare tenebatur, Exod. XXX, 19. 20. Hæc sunt præcipua Sacerdotum administrantium juxta legem divinam requisita. Alia ex constitutione Ecclesiastica hujus loci non sunt.

XXI. ב. *Munus Sacerdotum quod attinet, peragitur illud vel in Templo, vel extra Templum, vel utrobique.*

XXII. *In Templo & extra illud Sacerdotes publicè docebant, Legis sensum exponebant, difficultates explicabant Lev. X, 11. 2. Chron. XVII, 7. Hagg. II, 12. Malach. II, 6. Quæ partes eos decebant, qui Ministri Dei & qui de victu amictuque culturâ terræ acquirendo solliciti esse haud debebant. Benedicebant quoque*

quoque utrobique cætui formulâ, quæ prostat Num. VI, 22-f.

XXIII. *Extra Templum intererant decolationi vitulæ in casu homicidii ignoti atque de eo iudicium ferebant, Deut. XXI, 1-10.*

XXIV. *In Templo communiter & ordinario suas functiones adimplebant Sacerdotes. Versabantur illae circa sacrificia strictè sic dicta: Dein circa Ferta: Praeterea circa libamina: Insuper suffitum: Nec non circa aptationem lucernarum: Ut & circa panes Propositionis: Denique circa aestimationem rerum devotarum. Tandem circa dijudicationem mundi & immundi, speciatim leprae. Ultimo circa potationem uxoris de adulterio suspectae.*

XXV. Antequam functiones Sacerdotum circa sacrificia exponimus, præmittenda nonnulla sunt. *Et primò quidem de materia sacrificiorum.* Constabant genere bovino, ovino, hircino, pullis columbarum aut turturibus adultis, non alio animali sive mundo sive immundo Lev. I, 4. 10. 14. quæ ipsæ species in sacrificiis jam ante Moſen obtinuisse videntur, Gen. XV, 9. Electæ hæ præ aliis eo quòd carne præſtent, parabiles commodæque figuræ sint.

XXVI. *Secundò de speciebus.* Vulgò narrantur quatuor, I. *Holocausta* עֹלָה, quæ mascula ex memoratis tribus quadrupedum specie-

speciebus aut ex pullis columbinis vel turturibus absque sexûs delectu tota in altari comburebantur, si corium Sacerdoti huic sacro operam navanti destinatum exceperis Lev. I. II. *Sacrificia pro peccato חטאת*, aliquando tota comburebantur, aliquando ex parte tantum. Quod non comburebatur, cedebat Sacerdotio. Constabant communiter (non tamen semper) animalibus foeminis, si ad privatorum delicta expiandum immolata, sed maribus si pro cœtu. III. *Sacrificia pro reatu אשמות* quæ, licet ab antecedentibus fatis clarè vix discerni possint, certò tamen aliam speciem constituunt, Lev. VII, 7. Hinc aliæ causæ. In generali quidem conveniunt, quòd & illa & hæc propter peccata offeratur, sed ex ductu legis aliud peccatum sacrificium חטאת, aliud אשם postulat. Dein Sacra pro reatu tantum ex masculis arietibus, vel agnis desumuntur. IV. *Sacrificia pacalia שלמים* dicta, constabant solis quadrupedibus memoratis, masculis five foeminis Lev. III, 1. 6. non avibus. Pars ex iis cedebat altari five Deo: Pars Sacerdoti: Pars offerenti. Illi exta, isti pectus & armus, huic reliqua caro. Differunt ergò à prima specie quæ tota comburebatur: à secunda & tertia, quæ dividebatur inter Deum & Sacerdotem. Pacalia rursus dividi solent in תורה עֹלָה pro beneficio accepto, נדר votivum pro impetrando, נדבה voluntarium Lev. VII, 15. 16.

XXVII. Ad nullam ex memoratis referri possunt (α) *Fœtus primogeniti* animalium mundorum, qui, si integri, Deo offerendi, pars comburenda, reliqua pars vergit ad cibum Sacerdotii. (β) *Decimæ* ex bobus, ovibus, hircis, uti casus fert, selectæ, Hierosolymam ductæ, quæ ablegminibus in ara incensis à possessoribus ibidem comedebantur. (γ) *Agnus vel hædus Paschalis* integer, masculus intra primum annum in atrio inter duas vespervas diei decimi quarti mensis Nisan ab Israëlita mundo mactatus, suspensus, excoriatus, postea in domum delatus, ibi affatus atque à certa fraternitate ad totum absumentum pari absque offragio comestus erat. Sanguis verò, qui à Sacerdote excipiebatur unà cum adipe ad aram apportabatur, ille ibi effusus, hic verò comburebatur.

XXVIII. *Tertiò de gradibus sacrificiorum.* Holocausta, Sacrificia pro peccato, pro reatu קדש קדשים *Sanctissima* Lev. VI, 18. VII, 1. Non item pacalia privata, decimæ &c. quæ Magistri vocant קדשים קלים *sancta levia*.

XXIX. *Quartò de illis, pro quibus sacrificia offerenda erant.* Jam pro integro cætu, jam pro privato. Illa hinc *publica*; Hæc *privata* audiunt. Illa ex ærario publico; Hæc ab offerente emebantur. Illa offeruntur in quodcunque tempus incidant; Hæc non. *Publica*

ita singulis
illis immol
XXX. Hi
sacerdotum
sunt autem
Ex quo h
tio deprehe
tum ante T
Manus datur
na destinatur
sacerdotes con
im victima co
ponebant,
fiebant, r
caput best
Matio. M
etiam mact
cuius sacrô in
mactation
fio, alia in
peccato. Lev.
parique sa
mentem pel
etiam aure
memoran
excipieba
rum diversim
tiam diei
spargebant,
fundebant, L

memoratis refer
geniti animalium
eo offerendi, per
ergit ad cibum
obus, ovibus,
Hierosolymam
a incensis à potu
ur. (7.) *Agnus*
nasculus intra
duas vespertas
ab Israëlita immo
atus, postea in
ue à certa fratre
pari absque ob
nis verò, qui ab
m adipe ad ara
hic verò comest

bus sacrificiorum
peccato, pro re
VI, 18. VII.
ima &c. quæ
ncta lexia.

tro quibus
pro integro
hic publica
cio publico
la offeruntur
; Hæc non

blica singulis diebus, Sabbathis, Noviluniis, Festis immolabantur.

XXX. His præmissis dicendum nunc est, quæ Sacerdotum circa hæc Sacrificia partes fuerint. Fuerunt autem sequentes (1.) *Adductio victimæ*. Ex quo hæc accuratè explorata atq; absque vitio deprehensa, ducebatur in conspectum Dei, locum ante Tabernaculum vel Templum Lev. I. Munus daturi solent illud in conspectum ejus, cui destinatum, perferre. (2.) *χειροθεσία*. Sacerdotes conversâ ad Templum facie (quod etiam victima convertebatur) manus capiti hostiæ imponebant, atque, si piacularis, peccata confitebantur, rogantes ut malum commeritum in caput bestię vertatur, Lev. XVI, 21. (3.) *Maçtatio*. Mox *χειροθεσία* factâ in eodem loco bestiam maçtabant, œsophagô & arteriâ asperâ cultrô sacrô incisis, ut recentiores tradunt. Locô maçtationis in avibus obtinuit מליקה *ungue- sectio*, alia in holocausto, alia in sacrificio pro peccato. Lev. I, 14--f. V, 7-10. (4.) *Exceptio sparsioque sanguinis*. Tum sanguinem profluentem pelvi, communiter argentea, aliquando etiam aurea (unde ex utraque Materia pelves memorantur Num. VII, 13. 2. Chron. IV, 8.) excipiebant, eumque pro varietate victimarum diversimodè spargebant; sanguinem hostiarum diei expiationis in sanctissimo, sancto spargebant, reliquias ad aram exteriorē effundebant, Lev. XVI. Sanguinem victimarum

piacularium, quæ comburebantur, etiam in sancto spargebant, reliquum ad fundamentum altaris occidentale effundebant, Lev. IV, 7. Sed aliarum piacularium ad 4. cornua aræ exterioris allinebant, reliquiis in fundamento altaris fufis. Cum sanguine holocausti, sacrificii pro reatu, pacalium aliter se habet, qui ex lege כבִּיר *circa altare* spargendus præcipitur, Lev. I. II. VII, 2. III, 2. quod recentiores sequenti modo acceperunt: Sacerdos sanguinem duabus sparsionibus erga duos altaris angulos sibi decussatim oppositos sparsit, scil. à dimidio altaris & infra ad angulum inter Orientem & Septentrionem intermedium, itidem ad angulum inter Meridiem & Occasum intermedium. Qui restabat, ad basim aræ fundebatur. Totus à primogenitis, decimis, agno Paschali exceptus ad toties memoratam basin effundebatur, Num. XVIII, 17. Judæis notantibus. Vacca rufa verò ad altare non portabatur, sed omnis igne cremabatur, excepto eo, qui septem vicibus versus ædem sacram spargebatur, Num. XIX, 4. 5. (5.) *Excoriatio*. Omittebatur in quibusdam victimis, quæ integræ comburebantur veluti Lev. XVI, 27. Plerumque tamen pelles detrahebantur. Ut verò commodè detrahi possent, necessariae erant columnæ, quarum octo in Templo secundo fuisse dicuntur. מֵרוֹת c. III. 5. Pelles detractæ modò Sacerdotis, modò Domini erant. (6.) *Dissectio*.
 Victi-

dimia in
 alius ad ar
 mulmerent
 pures vel p
 olatio. Qu
 antantur, h
 dei adponen
 bus inquin
 mebat lotio
 templo i. &
 abant) col
 ern. Quia
 r. Sacerdotu
 pna & maj
 merus po
 ar inferendu
 derofo. Sac
 equæ ritè
 me, Lev. I, 7
 XXXI. Ha
 circa victim
 ordinales.
 zonali, ne qu
 tum unguesec
 sanguinis, ap
 fatio, incen
 fatio, excor
 tregbantur
 sed etiam Le
 XXXII. C

Victimæ in partes dissecabantur Lev. I, 6. ut
facilius ad aram portarentur, atque cibi instar
consumerentur. Pro diversitate victimarum
plures vel pauciores partes secabantur. (7.)

Ablutio. Quoniam membra, quæ aræ impo-
nebantur, habebantur cibi instar, qui mensæ
Dei adponendus, lavanda erant cruenta & for-
dibus inquinata viscera, crura. Lev. I, 9. In-
serviebat lotioni aqua, quæ stante Tabernaculo,
Templo 1. & 11. in receptaculis (quæ tamen va-
riabant) collecta erat. (8.) *Apportatio ad
aram.* Quia ara combustionis locus, mem-
bra Sacerdotum ministerio eò deferenda. Quò
plura & majora frustra, eò major Sacerdotum
numerus postulabatur. (9.) *Salitio.* Nihil
aræ inferendum insulsum. Lev. II, 13. (10.)
Incensio. Sacerdotes ignem in altare ferebant,
lignaue ritè struebant, ut flammam concipe-
rent, Lev. I, 7.

XXXI. Hæ quidem *functiones Sacerdotum
circa victimas sunt, sed non omnes pariter sa-
cerdotales.* Nonnullæ Sacerdotio propriæ, ut
non alii, ne quidem Levitæ, concessæ fuerint, ve-
luti unguessectio avium, exceptio sparsioque
sanguinis, apportatio membrorum ad aram,
salitio, incensio. At adductio, *χειροθεσία*, ma-
ctatio, excoriatio, dissectio, ablutio frequen-
ter agebantur à Sacerdotibus, non tamen solis,
sed etiam Levitis, Israëlitis. Lev. I. III.

XXXII. Oblationibus cruentis succedunt

in cruenta, *Ferta & Libamina. Ferta sunt oblationes sacræ ordinariè ex simila tritici, rariùs ex hordeo, scil. in manipulo novarum frugum, atque in casu mulieris de adulterio suspectæ, constantes.* Aliquando simila additur oleum & thus Lev. II, 1. Aliquando oleum, non thus, Num. XXVIII, 4. 5. Aliquando thus, non oleum, Lev. XXIV, 7. Aliquando neque oleum neque thus. Lev. V, 11.

XXXIII. *Ferta duum generum sunt. Quædam cum victimis quadrupedum conjunguntur & vulgò nominantur מנחת נסכים Ferta libaminum. Quædam seorsim offeruntur.* Illa quasi corollaria holocaustorum, pacalium, non sacrificiorum pro peccato aut reatu, si ex ceperis quod Lev. XIV, 10.

XXXIV. *Mensura hujus generis Fertorum variat: Major vel minor est prout vel majori vel minori quadrupedum speciei addi solet.* Si juvenecus offertur, fertum ex tribus simila decimis, & dimidio Hin olei, Num. XXIX, 3. Si aries, ex duabus, nec non tertia parte Hin olei l. c. si agnus vel hœdus, ex una, atque quartario Hin olei c. c. v. 4. Excipiuntur duæ decimæ pro agno die XVI. Festi Azymorum Lev. XXIII, 12. 13. ut & tres decimæ in sacrificio divitis leprosi Lev. XIV, 10.

XXXV. *Ferta, quæ seorsim offeruntur, sunt vel publica vel privata.* Illa numero tria:

Sub
Manipulus
pines Proposit
hæc quatuor.
Lev. V, 11. (2.
suspectæ. Num.
Maximi, quod
rebat etiam
administratur
voluntarium q
gebatur. (a)
tur, Lev. II, 1.
ve ex חרות pe
nibus constan
החבה in pate
תו מדרשות in
tem Lev. II, 7. (1
Lev. II, 14. Vic
XXXVI. Per
dum est, in qu
ponitur. Requ
quam altare me
etiam vinum illi
libamenstium in
fertum adoletur
quiritur, prout
Num. XXVIII.
XXXVII. c
functiones in ar
fractus, attar
velut suffui.

tria: Manipulus novarum frugum Lev. XXIII, 10, Panes Propositionis & Pentecostales c. c. v. 17. Hæc quatuor. (1.) *Fertum peccatoris pauperis*, Lev. V, 11. (2.) *Fertum uxoris de adulterio suspectæ*. Num. V. 15. (3.) *Fertum Pontificis Maximi*, quod singulis diebus debebat: Quod tenebatur etiam Sacerdos primum res sacras administraturus, Lev. VI, 13. 17. (4.) *Fertum voluntarium* quod quintuplici varietate distinguebatur. (α) *Fertum simile*, quæ oleo subigitur, Lev. II, 1. (β) *Fertum in furno coctum* sive ex חלות *placentis spissis* sive רקיקים *tenuibus* constans. Lev. II, 4. (γ) *Fertum על המחבת in patella frictum* Lev. II, 5. (δ) *Fertum מרחשת in cacabo vase profundo paratum* Lev. II, 7. (ε) *Fertum, primitiæ fructuum* Lev. II, 14. Vide Abarbanel in præf. Levitici.

XXXVI. Perfectum illud convivium nondum est, in quo tantum cibus convivis proponitur. Requiritur insuper potus. Quare quum altare mensa Dei, præter carnem & ferta etiam vinum illi imponendum, diciturque נסך *libamen*, tum in ara libandum, quando in eadem fertum adoletur. Quantitas major vel minor requiritur, prout victima vel major vel minor, Num. XXVIII.

XXXVII. *Sacerdotes* quidem plerasque functiones in ara holocausti obibant, de quibus hæctenus, attamen aliis quoq; *operam dabant* veluti *suffitui*. Hic secundum legem ex stacte,

onyche, galbano, thure puro (his speciebus alias Magistri addunt) arte Apothecarii commiscebatur, probè comminuebatur Exod. XXX, 36. Tum Sacerdos aliquis (posteriori tempore ad hoc munus forte eligebatur, Luc. I, 9.) de suffitu illo acerrâ capiebat atque unâ cum prunis in sanctum inferebat, eumque in ara suffimenti incendebat, atque hoc bis singulis diebus, mane & sub vespera.

XXXVIII. *Iidem aptabant lucernas.* Sub vespera tempore suffitûs septem lucernas lychnuchi accendebant, tantamque olei puri contusi mensuram affundebant, quanta requirebatur ut lucere possent usque ad mane. Tum rursus sanctum intrabant מטיבים lucernas concinnaturi, purgaturi à sordibus, quæ excipiebantur vase מחתה easque מלקוח forcipibus extincturi 1. Sam. III, 3. v. Exod. XXVII, 20. 21. XXX, 7. 8. Lev. XXIV, 2-5.

XXXIX. *Panes quoque Propositionis curabant.* Scil. Sacerdotes ex viginti quatuor decimis similæ duodecim panes coquebant, prioribus ablatis, qui Sacerdotibus cedebant, coctos quovis die Sabbathi in קערה scutella in conspectu Dei mensæ imponebant, ac מנקות calamos, (qui liberum aeris transitum dabant, atq; panes à mucore puros servabant) interponebant, erectis ad latera קשות perticis, quæ calamos illos fulciebant. Panibus addebant כפות acerras thuris, Lev. XXIV, 5-10. Exod. XXV, 29.

XL. Præterea Sacerdotum erat personas vel res devotas æstimare. Æstimatio admodum variat prout quis personam vel rem **נדר** voto tantum vel **חרם** anathemate devoberat. Persona priori modo devota pro sexu, ætate à Sacerdote æstimabatur, pretioque soluto redimebatur Lev. XXVII, 1-9. Bestia quoque immunda juxta æstimationem sacerdotalem redimebatur c. c. v. 11-14. At munda redimi nequibat v. 9. Domus, agri devoti pecuniâ datâ ad possessorem redibant v. 14-26. At personæ vel res per **חרם** usui sacro destinatæ, neque vendi neque redimi possunt, Dei vel Sacerdotii sunt Lev. XXVII, 28. 29. Num. XVIII, 16. Homines, uti Cananæi, interficiendi, sicuti exempla in gentibus anathematizatis prostant.

XLI. Tandem Sacerdotes discernebant mundum inter & immundum. Lev. X, 10. Munus erat difficillimum ob plurimos immunditiei casus, maximè posteriori tempore, quo plurimi novi canones ordinati erant. *Præcipua immunditiei species erat lepra vel homines vel vestes aut ædes inficiens. Lepra hominis subdividi solet in lepram capitis aut barbæ, dijudicandam ex maculæ depressione infra cutem piloque fulvo Lev. XIII, 30. vel cutis, cognoscendam ex שאת tumore, ספחת abscessu, בהרת candore, pilo albo, aspectu lepræ præcute profundo, corrosione se diffundente, Lev. XIII, 1. &c. Judicium lepræ nonnisi à Sacer-*

dote ferebatur, juxta quod homo leprosus, aut à lepra sanatus habebatur. Quo in casu variis ceremoniis, de quibus Lev. XIV. in cœtum recipiebatur.

XLII. *Ultimò Sacerdotum erat uxores de adulterio suspectas potu amaro explorare*, Num. V, 11--f. Maritus, qui gravi suspitione fidei conjugalis ab uxore violatæ tenebatur, nectamen teste id, quod suspicabatur, probare poterat, causam ad Sacerdotem deferbat, atque ad eum uxorem ducebat. Tum uxor capite nudo, quæ manibus fertum vilissimum ex hordeo constans gestabat, in conspectu Dei & cœtus Judaici sistebatur. Juxta eam Sacerdos cum aquis sanctis pulvere Tabernaculi admixtis stabat eamque adjurabat formula, quæ Num. V, 19--23. ad quam illa *Amen* acclamare jubebatur. Potus autem hic non sine miraculo de innocentia aut culpa testabatur. Si enim innocens, nullum ex haustu damnum imò benedicebat Deus utero. Si verò nocens, intumescebat venter femurq; concidebat. Sacerdos præterea fertum ex manu uxoris accipiebat, & agitatione peracta illud offerebat, captumque ex eo manipulum igne cremabat. Postea bibebat uxor. Num. V, 12--f.

XLIII. Tantum de Sacerdotibus gregariis eorumque functionibus præcipuis juxta Scripturam. Nunc de Pontifice Maximo, qui super omnes eminebat, hinc הגדול מאחר *major fratri*.

fratribus suis Lev. XXI, 10. dictus; de quo distinctè notamus Inaugurationem, Vestitum, Conjugium, munus.

XLIV. *Inauguratio.* Aaron, quem Deus ad Pontificatum immediatè vocabat, vel qui posteriori tempore ex posteritate ejus per Eleasarem vel Ithamarem Pontifex eligebatur, solenni modo inaugurandus erat. Sistebatur ante ostium Tabernaculi præsente toto Judæorum cœtu, lavabatur, Toga Pontificali ornabatur, oleo sacro, quod ex myrrha, cinnamomo, casia, calamo aromatico compositum erat, largè perfundebatur Lev. VIII, 12. Ps. CXXXIII, 2. immolatis insuper sacrificiis recensitis Lev. VIII Exod. XXIX. speciatim ariete מלאים impletionum.

XLV. *Vestitus.* Pontifex administraturus res sacras vestes communes exuebat, induebatque Pontificiales Exod. XXVIII, 4. Ordinariò quidem octo. (1.) Femoralia. (2.) Tunicam tessellatam. (3.) Baltheum. (4.) Cidarim; (quæ quatuor etiam à Gregario gestabantur, nisi quod Pontificalis Cidaris non ita cuspidata fuisse videatur, unde מצנפת dicta.) (5.) מעיל *pallium* ex lana hyacinthina, ex cujus fimbria pendebant tintinnabula aurea internexis malogranatis laneis, hyacinthini, purpurei, coccinei coloris. (6.) Ephod triplicis materiæ, auri, lanæ, lini, quod pallio imponebatur & tegebat corporis partem anteriorem dorsumque. In

Z 5

hujus

hujus Ephod humeralibus erant duo Sardonychi, in quorum unoquoque insculpta erant sex filiorum Israël nomina. Corpori aptabatur artificioso cingulo. (7.) *Pectorale Judicii* quadratum, unius spithamæ, ejusdem materiæ, cujus Ephod. Fundis aureis inserti erant duodecim lapides, XII. filiorum Israël nomina insculpta tenentes, quique ipsum *Urim, Tummin* esse videntur. (8) *Laminam* sive *coronam* auream, insignem vocibus SANCTITAS JEHOVÆ, quæ ipsius Cidarisi parti anteriori vittis hyacinthinis affixa erat. Sed rariùs & quidem die expiationis functiones huic solennitati proprias obiturus nonnisi quatuor gestabat, Femoralia, Tunicam tessellatam, Baltheum, Cidarim Lev. XVI, 4. quæ à prioribus numero, materiâ, pretio differunt.

XLVI. Conjugium. Non solum quæ personæ in uxorem ducendæ prohibitæ erant Sacerdotibus gregariis, ea etiam Pontifici, sed insuper viduæ Lev. XXI, 13. 14. Virginem ex populo Judaico, (non tamen ex stemmate sacerdotali necessario) thori sociam eligere sibi debebat.

XLVII. Munus. *Hoc vel commune cum Sacerdotibus reliquis vel ipsi proprium.* De communi jam supra dictum. Si tale præstare volebat, penes ipsum stabat, habebatque primum locum. Proprium illud est, quod die expiationis juxta Lev. XVI. ipsi obeundum erat

Su
ma, juxta quod
tenci, hirci
nere teneb
unctio illa fuit
po Deum cu
ponumque d
pms fit) rep
XLVIII. 2
mi ejusque
Deo locum lo
um quidem,
por. Adhuc
s, qui 'urp w
Judaicum Sanc
lib nubis sign
Pronitex una c
tatem habet
tate erat arca te
ma se contin
opus lateribu
recta. Ibidem
monis, liber leg
non tempore
XLIX. (2.
fione ad ortu
temas aptatur
tenuit pater
culitissus, ly
fionis. Illa
ad preparationem

erat, juxta quod præter alia suffitum, sanguinem juveni, hirci diversis vicibus in Sanctissimum inferre tenebatur. Pontificis quoque solius functio illa fuisse videtur, quâ in casu juris ambiguo Deum cum Urim & Tummim adibat, responsumque divinum (licet modus nobis incognitus sit) reportabat.

XLVIII. ב. *Loca.* Quamvis tota terra Domini ejusque gloriâ referta sit, placuit tamen Deo locum loco sanctiorem agnoscere, & illum quidem, qui symbolo præsentia suæ prior. Ad hunc modum (1.) sanctissimus erat is, qui קדש קדש Paulo ἁγία ἁγίων Hebr. IX, 3. *Sanctum Sanctorum* audit, ceu in quo Deus sub nubis signo habitabat & quem nemo nisi Pontifex una die in anno ordinariè intrandi licentiam habebat Lev. XVI, 2. Hebr. IX, 7. Hic sita erat arca testimonii (nam tabulas testimonii intra se continebat) operculo propitiatorio, è cuius lateribus duo Cherubini formati erant, tecta. Ibidem erat urceus Mannæ, virga Aaronis, liber legis, thuribulum aureum & posteriori tempore cistula Philistæorum.

XLIX. (2.) Proximus sanctitate erat *Sanctum* ad ortum Sanctissimi situm, suffituris, lucernas aptaturis, panes propositionis disposituris unicè patens. Nam in eo collocata erant ara suffitus, lychnuchus, mensa panum propositionis. Illa in medio, iste ad meridiem, hæc ad septentrionem.

L. Duo

L. Duo hæc loca unam ædem constituebant circumdatam asseribus ex ligno schittim auro obductis, quibus superimponebantur quatuor tegmina, quorum quodque inferius superiori pretiosius erat. Exod. XXVI. Sanctissimum à Sancto separabat velum, פרכת dictum, à quatuor columnis suspensum.

LI. (3.) Sancto inferiorem Sanctitatis gradum habebat *Atrium*, continens labrum, aramque holocausti: Circumdatum erat velis reticulatis à columnis dependentibus Exod. XXVII. Hic locus ordinarius Sacerdotum Levitarumq; rem sacram administrantium, quem quoque Israëlita certis occasionebus intrabant.

LII. (4.) Memoratis locis sanctitate inferiora erant castra Israëlitarum, in quibus tamen leprosi Lev. XIII, 46. XIV, 8. impuri Deut. XXIII, 11. Num. XXXI, 24. &c. degere nequibant. Loca extrà posita impura habebantur, sordibus destinata Deut. XXIII, 13.

LIII. Atque hæc erat prima locorum sanctorum ratio, quæ postea in Canaan circumstantiis mutatis nonnihil immutabatur.

LIV. 1. Succedunt *tempora*. Observare jubebantur Israëlita dies, Sabbathæ, menses, festa., annos, Gal. IV, 10. Coloss. II, 16. Neque enim omne tempus pariter aptum ad cultum Dei habebant, unum alteri præferebant Rom. XIV, 5.

LV.

Su
LV. Primo
e partes cuj
tum enim Sac
Num. XXVI
ant lucernas,
Luc. I, 10. Ach
LVI. Dein
de quibus
V. fise.
LVII. Tum
oris mense.
tum non celest
peculiares v
Num. XXVIII,
quodquam nov
tamen vetu
tum novilunia
sunt ad comm
tatem Tisri
tatem magnis r
convenieb
cebat, præte
propria, sacrifi
quentiores auc
LVIII. Po
IV. mensis
inter duas vel
tant Lev. XXI
LIX. Insuper
du. XV. ejusda

LV. *Primò notandi veniunt dies sive certe partes cujuslibet diei, manè & vesperi.* Tum enim Sacerdotes offerebant sacrificia juxta Num. XXVIII, 3. adolebant suffitum, aptabant lucernas, populus verò fundebat preces, Luc. I, 10. Act. II, 15. III, 1.

LVI. *Dein septimi quique dies, Sabbathi dicti,* de quibus superiori capite ad præceptum IV. fusè.

LVII. *Tum novilunia sive primi dies in quovis mense.* Tanta solennitate exordia mensium non celebrabantur uti festa. Attamen in iis peculiares victimas Deo sacras faciebant, Num. XXVIII, 11-16. tubas inflabant Num. X, 10. postquam novam lunam conspexerant. Nondum enim vetustis illis temporibus juxta calculum novilunia instituuisse videntur. *Dicta spectant ad communia Novilunia, non ad Novilunium Tisri, quod longè augustius, & hinc festis magnis rectè accensetur, ceu quo populus conveniebat cultûs gratiâ, nullum opus faciebat, præter modo indicata alia huic diei propria, sacrificia offerebantur, soni frequentiores audiebantur, Num. XXIX, 1-7.*

LVIII. *Porro festum Paschatis in diem XIV. mensis Nisan ordinario incidens, quo inter duas vespervas agni Paschales mactandi erant Lev. XXIII, 5.*

LIX. *Insuper festum Azymorum inchoans die XV. ejusdem mensis, finiens XXI. Toto hoc*

hoc tempore abstinebant Judæi ab omni fermento in cibo & potu. Maximè sacri erant dies primus & ultimus, secundus in clytus oblatione manipuli hordeacei Lev. XXIII, 6-15. Dies intermedii tanta solennitate non gaudebant, unde Judæis חול מועד dicuntur.

LX. *Præterea festum Pentecostes sive septimanarum*, quod finitis septem septimanis adeoque die L. post XVI. mensis Nisan celebrabatur. Unicâ tantum die secundum legem constabat, quâ præter sacrificia, de quibus Lev. XXIII, 18-21. Num. XXVIII, 26-f. duo panes fermentati coram Deo agitabantur, non tamen in aram, quæ omne fermentum respuebat, ferebantur, verum inter Sacerdotes distribuebantur.

LXI. *Ut & dies expiationis* incidens in decimum Tifri, quo universus populus non solum ab omni opere cessare debebat, sed & abstinere à cibo, potu, omnique quod corpori aliqua ratione gratum commodumque esse poterat, ut tantò profundius coram Deo humiliaretur. Hoc insuper die Pontifex præter alias victimas Num. XXVIII, 7-12. primò pro se suaque familia, postea pro toto populo piacularia offerre sanguinem unâ cum suffitu in sanctissimum inferre tenebatur v. Lev. XVI, cap. tot.

LXII. *Denique festum Tabernaculorum*, agendum ejusdem mensis XV. usque ad XXI. quo toto tempore in Tabernaculis ex frondibus

con-

confectis habitabant, fructus arboris pulchræ (quos recentiores per mala citrea exponunt) spathulas palmarum, ramos arboris densæ, (qualis myrtus, uti ex praxi constat) atque salices torrentis fumebant, inde fasciculum componebant gestabantque. Plura quoque sacrificia offerebant, de quibus Num. XXIX, 12--39. *Dies XXII. quoque sacer erat*, imò si XV. exceperis, reliquis sanctior, sed accuratè loquendo, non pertinebat ad festum Tabernaculorum, ceu quo in propriis ædibus habitare licitum erat, unde alia sacrificia hoc die sacra facta sunt, Num. XXIX, 35--39.

LXIII. *Tandem annus sabbathicus* quovis septimo anno recurrens. Toto hoc anno nullam culturæ agrorum, vinearum aliarumque arborum operam navabant. Unde nulla messis ordinaria speranda erat. Si quid verò spontè procrevit, id ejus, qui primus occupavit Lev. XXV, 2--3. Dein debitum, quod pauper contrahebat, remittebatur Deut. XV, 1. 2. Præterea tota lex Mosaica in principio anni (incipiebat autem in mense Tisri) festo Tabernaculorum à publica persona coram universo cœtu Israëlitarum, originariorum, adventitiorum, virorum, sæminarum, senum, juvenum praelegebatur. Deut. XXXI, 10--14.

LXIV. *Ultimò Jubileum*, celebrandum quovis anno quinquagesimo, in quo præter modò memoratam *שמינינין* servi Hebræi die deci-

decimo Tifri inflatis buccinis sive cornibus arietinis in libertatem mittebantur. Insuper agri qui præ paupertate vendebantur, proprietariis restituebantur, Lev. XXV, 8-f.

LXV. Atque ita dedimus brevem Ceremoniarum præcipuarum Historiam, ex Sacris tantum juxta præsentis instituti rationem desumptam. Nunc quod alteram hujus capitis partem supra constituimus, investigandus est earum ortus, causæque, sed non licebit per singulas ire. Quare generalia tantum, quæ exemplis quibusdam illustraturi sumus, in medium proferemus.

LXVI. *Ex Sacris clarè liquet, Deum Ceremoniarum, quas supra descripsimus, Auctorem esse*, illas diversis temporibus & locis instituisse, plerasque per Moysen de novo tulisse, alias partim confirmasse, partim novis circumstantiis munivisse, uti Sacrificia, Circumcisionem.

LXVII. *Quare autem Deus tales leges dederit, non ita clarum.* Leges morales innatam habent demonstrationem. Fundatæ illæ sunt in perfectionibus divinis, in natura hominis. Non ita se habent ritus, veluti sacrificia. Ps. L. 13. & alibi.

LXVIII. *Attamen pro certo habendum puto, Deum nihil simpliciter ex arbitrio absque ratione, quæ anima legum est, præcipere.* Nam illud sic volo, sic jubeo, sit proratione

tione voluntas, Principis morosi, imprudentis potius quàm prudentis dictum videtur. Et quum Deus sapientissimus sit, qui omnia opera in sapientia condidit, non putandus est statuta nulla ratione fundata definivisse. Quamvis id haud difficulter concedi possit, nos in hæc tempora reservados genuinam rationem subinde ignorare.

LXIX. *Quemadmodum Vir prudens, dum unum aliquod agit, nihilominus varium scopum usumque præfixum aliquando habet, ita Deus Leges Ceremoniales ferendo varios fines intendit*, quales sunt; populum Judaicum ceu peculium suum à reliquis gentibus separatum regere, arcere dein hac ratione, ne in Idolatriam prolabatur, beneficia collata in recenti memoria tenere, ducere ad officia moralia, quæ in ritibus tanquàm picturis referebantur, cogitanda, agenda, maximè Jesum Christum præfigurare, ut jugi ejus desiderio illi, qui ad hunc cultum adstricti erant, teneantur.

LXX. *Quod enim primum attinet, utique Ceremoniæ faciebant ad discernendum Judeos ab alia gente.* Quemadmodum enim paritas cultûs externi multum facit ad communionem, ita disparitas eam tollit. Unde Paulus Eph. II, 15. notat, legem præceptorum in dogmatibus inimicitiam Judæos inter & Gentes fecisse. Et Tacitus: *Circumcidere genitalia*
A a (Judei)

(Judæi) instituere, ut diversitate noscantur. l. V. Hist. Exemplo sit immolatio boum, arietum & hircorum, quos vicinæ gentes tanquam Numina coluerunt.

LXXI. *Hinc secundo palam est, facere quoque ad extirpandum Idololatriam.* Vel quid magis ad *μταλίσματα* cultûs boum, vaccarum &c. facere posset quàm illis cultro jugulum incidere? Qui finis tantò magis necessarius videtur, quantò certius est tum, quando Leges Cere- moniales dabantur, cultum Idololatricum non solum passim in mundo grassatum fuisse, sed etiam ipsos Judæos jam corruptos fuisse. Quare quum error sit, cum quo vera Religio nulla ratione stare potest, legibus & moralibus Exod. XX, 2--5. & ritualibus ex animis Israëlitarum eradicandus erat.

LXXII. *Tertiò ingentia beneficia in Majores collata ita ad posteros propagabantur.* Exemplum sit Festum Paschatis panumque azymorum. Fortior aliquis modus liberationem ex Ægypto gratiâ divinâ plenam in recenti memoria tenendi excogitari vix potuisset, quàm mandando, ut singulis annis eodem anni tempore agnus Paschalis mactaretur comederenturque panes infermentati.

LXXIII. *Quartò inserviebant quoque ad mores figuris involutos suadendum.* Vel quare illi arcebantur à Sanctuario, conversatione cum Israëlitis juxta Legem mundis, qui

cor-

corpore immundi? Et quare tum demum aditus ad loca sancta concedebatur, si leges purificationis observant? Nisi me omnia fallunt, ad docendum, illos in communione Dei & sanctorum tantum esse posse, qui puritati cordis student.

LXXIV. *Quinto pertinebant figurae ad præadumbrandum Christum ejusque Ecclesiam.* Quoniam enim Jesus Christus sub V. Testamento unicum fidei objectum, merito non solum in verbo promittebatur sed etiam in typis præfigurabatur, ut coram oculis fidelium depictus cognosceretur, quæreretur, diligeretur æstimareturque. Et hæc ratio, quod Deus ritus cum tot circumstantiis præscripserit, accuratèque observandos inculcaverit Hebr. VIII, 5. Quare aliàs, qui sapientissimus spiritus, minutissima quæque præcepta carnalia, vestiaria &c. certò modò, certò ordine, certò denique tempore sub gravissimâ pœnâ injunxisset? Nec dubitare sinunt ea, quæ Paulus de legibus his passim, maximè in Epistola ad Hebræos, reliquit, tum generatim legem umbram bonorum futurorum Hebr. X, 1. appellando, tum speciatim Aaronem ejusque sacrificia, præcipuè quæ in die expiationis sacra fiebant, cum Christo ejusque morte expiatoria conferendo. Accedit quòd alia solidior causa legum rituum sub N. Testamento abrogatarum dari nequeat, quàm quòd illæ Messiam antecedere

cumque præsignificare debuerint. Unde qui illo manifestato easdem observare vult, abnegator adventûs Messia videri potest. Atque ex hoc intuitu Jesaias c. LXVI, 3. ait. *Qui immolat bovem, habetur ac si interfecisset virum.* & cætera. Saltem nonnulli fines, quos supra allegavimus, adhucdum obtinere valerent, quod argumento est, illos ex præcipuis non esse, sed subordinatis tantum, hunc verò primarium, quoniam finem faciebat exercitationi corporali Ceremoniarum. Ultimò egregia datur convenientia inter ritus legibus illis præscriptos atque Christum ejusque corpus. Quum verò pictura, quæ hominem exprimit, doceat, pictorem proposuisse sibi ejus lineamenta depicta dare, ita quoque colligimus, sapientem claramque *σκιαν delineationem bonorum futurorum* intentam esse à cœlesti sapientissimo artifice.

LXXV. Perfacile esset hoc, quod in genere adstruximus, variis exemplis comprobatum illustratumque dare, sed brevitatis studiosi *ex unaquaque Classe unum solùm exemplum proferemus. Ex Classe scil. rituum personalium, localium, temporalium.*

LXXVI. *Et ex personis quidem in medium producemus clarissimam, Aaronem Pontificem.* Hunc enim Christum præfigurasse Paulus non semel docet Hebr. II, 17. III, 1. IV, 14. & in

& in tot aliis locis. Et quàm bene, subjecta convenientia docebit.

LXXVII.

AARON TYPUS JESU CHRISTI.

I. *Ratione nominis.*

Aaron vocatur כהן
item כהן הגדול *Sacer-*
dos Magnus Lev. XXI,
10., nec non הכהן
המשוח *Sacerdos un-*
ctus Lev. IV, 3.

I. *Ratione nominis.*

Christus quoque in V.
& N. Testamento hoc
nomen habet. In illo
Pf. CX, 4. *Tu כהן Sa-*
cerdos, Hebr. III, 1.
Ἀρχιερεὺς τῆς ὁμολογίας ἡ-
μῶν *Pontifex confesso-*
nis nostræ. משיח *five*
Messia nomen ipsi
quàm maximè pro-
prium Pf. II, 2.

II. *Ratione voca-*

tionis ad munus sacer-
dotale. Aaron non sibi
ipsi hunc honorem tri-
buebat, sed vocatus à
Deo Hebr. V, 4. uti legi-
mus Exod. XXVIII, 1.
cf. 1. Chron. XXIII, 13.
Et quum malevoli vo-
cationem divinam in
dubium vocarent, ea
non sine miraculo com-
probabatur. Num.
XVI, XVII.

II. *Ratione voca-*

tionis ad munus sacer-
dotale. Ita & Christus
ἑχ' αὐτὸν ἐδόξασε γεννηθῆναι
Ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλῆσας πρὸς
αὐτὸν. Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα
κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.
Hebr. V, 5. 6. Et quan-
do prater alios rejecta-
nei Pontifices adversus
Messiam insurrexerunt,
Pontificatus ejus variis
signis & prodigiis pro-
babatur.

A a 3

III.

III. *Ratione consecrationis.* Idem Aaron munus suum aspiciaturus sistebatur à Mose fido Ministro coram Deo, lavabatur, induebatur, oleo perfundebatur, atque ita solenniter inauguratus purus absque labe functiones aggrediebatur.

IV. *Ratione muneris.* Aaron consecratus curabat ea, quæ hominum apud Deum, incendebat aromata, offerebat victimas immaculatas, benedicebat populo eumque informabat.

III. *Ratione consecrationis.* Jesus Christus munus suum mediatorum publicè inchoaturus à Johanne Baptista in conspectum Dei sistitur, aqua immergitur, oleo spiritali (quod descensu columbæ indicabatur) baptizatur, sicque idoneus, qui tantam functionem subiret, sanctus, sine malo, pollutione, cœlitus declaratur.

IV. *Ratione muneris.* Christus, ex quo ad munus publicè inauguratus, unicè curæ habuit salutem nostram à Patre recuperandam. Quare & in his terris & in cœlo fortiter intercedit pro nobis, non bestiam sed se ipsum, agnum Dei, pro peccatis nostris in mortem tradidit, ut hinc omnis benedictio spiri-

tua.

V. *Ratione*
antis. Erant
 cum alii Sa
 cilem à De
 im oleo perf
 micti, licet n
 his instar, se
 miores,
 mas functi
 m ad quas

tualis in nos redun-
deret, sapientesque red-
deremur ad volunta-
tem gratam perfe-
ctamque Dei explo-
randum.

*V. Ratione digni-
tatis.* Erant quidem
etiam alii Sacerdotes
à Deo vocati,
loti, oleo perfusi, nitide
amicti, licet non Ponti-
ficis instar, sed dignita-
te inferiores, non ad om-
nes functiones ad-
missi, ad quas Aaron.

*V. Ratione digni-
tatis.* Christus magnus
Pontifex Heb. IV, 14.
Sed fideles gregarii *sepēs*
Sacerdotes Apoc. I, 6.
Ad hanc dignitatem à
Deo vocati 1. Petr. II,
9. In sanguine Christi
loti Apoc. I, 5. Spiritu
S. uncti & obsignati ad
diem redemptionis, 1.
Joh. II, 20. Eph. IV,
30. Vestiti vestibus sa-
lutis, pallio justitiæ,
sponsi instar sacrodoti-
ali ornatu ornati Esa.
LXI, 10. Pontifice lon-
gè inferiores, nam is
oleo lætitiæ unctus præ
fociis suis Ps. XLV, 8. Is
octo indutus vestes,
quarum quatuor tan-
tum habent fideles;
quippe *pulcherrimus*

Aa 4 *inter*

inter filios hominis.
 Pf. XLV, 3. Perfectio-
 nes ei insunt, quæ nulli
 pio communicata, un-
 de etiam solus functio-
 nes peccata nostra ex-
 piantes in conspectu
 Dei peragit Jes. LXIII,
 3. Hebr. IX, 7. 11, 12,
 24.

VI. *Ratione conju-
 gi.* Pontifex aliam
 conjugem ducere non
 debebat quàm virgi-
 nem ex populo Dei, ex
 qua semen sacerdotale
 tollebat.

VI. *Ratione con-
 jugii.* Christi conjunx
 Ecclesia est casta virgo,
 2. Cor. XI, 2. gens san-
 cta, populus peculiaris
 1. Petr. II, 9. liberos
 gignens sine macula,
 ruga aut alia labe Eph,
 V, 27.

LXXVIII. *Personali succedat typus localis,
 & quidem sanctissimum in Tabernaculo, quod
 cælum tertium præfigurasse ex Paulo discimus
 Hebr. IX, 24. Quæ duo sequenti modo com-
 parari posse arbitramur.*

LXXIX.

SANCTISSIMUM COELI SUPREMI
 TYPUS.

Scriptura locum | Cælum tertium lo-
 hunc קדש קדשים *san-* | cus omnium sanctissi-
sum

filios hominum
V, 3. Periti
infunt, quæ
communicata
um solus fund
peccata nostr
es in comp
eragit Jel. LX
or. IX, 7. 11.

Etum sanctorum ap-
pellat, nam sanctior
illo in his terris non da-
batur & nihil impuri in
illum intrabat.

Suspendebatur ante
illum velum aditum ar-
cens tamdiu, quamdiu
non remotum aut scis-
sum.

Ratione

Christi

est casta

XI, 2. gens

impulsi

II, 9. liber

sine macula

et alia labe

Exp

at typus

ernaculo

Paulo discip

ti modo

con

at typus

ernaculo

Paulo discip

ti modo

con

at typus

ernaculo

Paulo discip

ti modo

con

at typus

ernaculo

Paulo discip

ti modo

con

mus, מקום קדוש Psal.
XXIV, 3. extra quem
impuri, *canes, scorta-*
tores &c. Apoc. XXII,
15.

Intrandum unice
per velum, hoc est, car-
nem Christi crucifi-
xam, scissam Hebr. X,
19. 20. Unde Salvato-
remortuo velum hoc
medium rumpebatur.

Ipsè Christus Ponti-
fex N. Testamenti ve-
lum removet, hoc est,
seipsum lubens in mor-
tem tradidit, atque ita
apparuit in cælo co-
ram Patre suo ad inter-
cedendum pro fideli-
bus, monstrandumque
sanguinem suum pre-
tiosum in his terris isto-
rum loco fufum.

Cælum est palatium
& thronus Dei, Joh.
XIV, 2. Esa. LXVI, 1.
manifestantis ibi Maje-
statem & gloriam su-
am. Inde quoque pro-

Aa 5 corde,

SUPREMI

in tertium

um sancti

San

corde, an non. Dabat quoque responsa in casibus ambiguis, periculosus illis, qui per Mo-
sen Mediatorem aut Pontificem Urim & Tum-
mim gestantem ipsum
adiverunt.

In eodem Sanctissi-
mo reperiēbatur arca
continens tabulas fœ-
deris, quæ verò oper-
culo propitiatorio te-
gebantur, ita ut postu-
lata earum cerni & legi
non potuerint. Ex hoc
operculo formabantur
duo Cherubini facie-
bus ad se invicem con-
versis & oculis jugiter
defixis in *ἐλατήριοις*.

spicit in filios hominis,
attendens quinam sint
veri adoratores, & qui-
nam falsi, hypocritici,
Ps. XIV, 2, XXXIII,
13. Reddit etiam per
Spiritus Sanctum re-
sponsiones illis, qui in
Christo Jesu, Mediato-
re Deum inter & ho-
mines, Pontifice &
Apostolo confessionis
nostræ, vera & perfe-
cta luce mundi, necessi-
tates suas proponunt,
Rom. VIII, 26.

Etiam in cœlo est ar-
ca Testamenti Jesus
Christus, in cujus inti-
mo lex Dei, Apoc. XI,
19. Ps. XL, 9. 11. Ipse
quoque *ἐλατήριοις*, quod
Pater proposuit per fi-
dem in sanguine suo,
Rom. III, 25. postulata
legis, quibus à nobis
satisfaciendum, adim-
plens, adeo ut nos li-
beri simus à lege. Ex
Christo tanquam Re-
dem-

XXX. Te
Desum
Testam
avit v. I
LXIII, 4.

TOILEUM
MAXIM

Jubilum
liberta
XIV, 10. &
populo Israē

dementore ortum trahunt duo fidelium agmina sub duobus Cherubinis relata, agmen scil. fidelium V. & agmen fidelium N. Testamenti, qui unà oblectamentum in Salvatore suo quærunt, ideoque eum inconnivis fidei oculis aspiciunt.

LXXX. Tertius typus à tempore desumendus: Desumemus autem à Jubilæo, quod tempus N. Testamenti, maximè alterius vitæ præadumbravit v. Esa. LXI, 1, 2. Luc, IV, 18, 19. Esa. LXIII, 4. 2. Cor. VI, 2. Eph. IV, 30.

LXXXI.

JUBILÆUM FIGURA N. TESTAMENTI,
MAXIMÈ LIBERTATIS IN AL-
TERA VITA.

Jubilæum	Annus	Tempus N. Testa-
וְשָׁנָה לְחֵרֶת	libertatis Lev.	menti in Sacris dicitur
XXV, 10. & gaudii in	שָׁנָה בְּרֵעִים	annus bene-
populo Israël habebatur.	placiti Jes. LXI, 2. quo	
	captivis וְשָׁנָה לְחֵרֶת	libertas
	annuntiatur c. c. v. 1.	
	Item καὶ πᾶς ἡμέρας	ἐν ᾧ ὁ ἀνθρώπος
	ἡμέρας σωτηρίας 2. Cor. VI,	
	2. plenus gaudio spiri-	
	tuali;	

tuali, quod tamen nomen maximè meretur altera vita, verè ἡ μέγα ἀπολυτρώσις Ephes. IV, 30. quo *creaturaliberabitur à servitio corruptionis ad libertatem gloriæ filiorum Dei* Rom. VIII, 21.

Qui per universam Israëlitarum terram ad incolas exhilarandum ope buccinarum sive cornuum arietis annuntiabatur.

Etiam tempus N. T. per universam terram ministerio Apostolorum fidorumque servorum Jesu Christi significabatur, passim Evangelium, vox agni Dei, ad consolandum pœnitentes peccatores prædicabatur Esa. LII, 7. Rom. X, 18, XV, 19. Ita suo tempore vita futura ἐν φωνῇ Ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγι θείᾳ promulgabitur, 1. Thess. IV, 16.

Hoc anno communio honorum inter fœderatos Israëlitas obtinebat, nemo proprios agros aut arbores pos-

Pariter sub diebus Messiae inimicitia, quæ olim erat inter Judæos & gentes sublata, atque ex duobus ἐν *unus* pofide-

debat, fecit
absque l
Numin
tione proc
debant in
nem usum, h
senter divit
victicia, sol
magna felic
tempus trans

fidebat, sed fructus, qui absque labore suo sola Numinis benedictione procredebant, cedebant in communem usum, hinc cuncti pariter divites absque invidia, solitudine in magna felicitate hoc tempus transigebant.

pulus factus est Ephes. II, 14. colens κοινωνίαν cum Patre & Jesu Christo, atque etiam inter se invicem 1. Joh. I, 3. quæ quidem communio maximè spiritualis est, exerens se nihilominus, ubi illa vera, participando bona terrestria egenis Rom. XV, 26. 27. imò quò fervidior illa, tantò magis terrestria bona eandem pretiosam fidem profitentibus communia facit, Act. II, 44. IV, 32. Facile enim intelligunt fideles, fructus sive Spiritus sive terræ non labori proprio sed benedictioni cœlesti unicè acceptos ferendos esse, quos igitur, quoniam gratis acceperunt, gratis etiam communicant, abundantia sua aliorum defectus suppleant ὅπως γένηται ἰσότης 2. Cor. VIII,

14. quo-

14. quomodo nullus locus invidiæ, sollicitudini, locus verò gaudio. Certi quippe sunt, gratiam & benedictionem Patris perpetuam omnibusque sufficientem fore. Fatendum tamen, plura ferrea in diebus N. Testamenti tempora dari, in quibus communio bonorum rariùs observatur, atque Jubilæi Antitypus vix ostendi potest. At post hanc vitam cuncta hæc in omni perfectione sua obtinebunt.

Si qui ex fœderatis servi facti sunt, illi decimo Tisri sive solenni expiationum die in libertatem plenè mittebantur, sed mancipia manebant illi, qui extra fœdus erant, naturâ Cananæi.

Sic illi, qui in fœdere aeterno Christo à Patre traditi sunt, sanguine in diebus N. Test. fuso, verè liberi facti, quamvis naturâ & ante regenerationem mancipia peccati fuerint Rom. VIII, 6. &c. At reliqui æternam servitutem subeunt, nunquam ab

ea

Relitueb
que agri C
ndrina for
edarii, qu
ate premen
als potesta

LXXXII.

et de durat
rum penita
que perfect
elle, uti se h
æternas, ab
pientis Legis
secula elaps
moniz Eccl
deselatas t
gloriori. Q
utramhi pe

ea eximendi 2. Petr. II, 19. Quæ plenissimo modo in altero seculo adimplebuntur.

Restituebantur quoque agri Canaanitici ex divina sortitione hæreditarii, qui paupertate premente antea in alijs potestate erant.

Christus fidelibus plenum jus honorum spiritualium, cælestium recuperavit, quorum possessione propter peccatum exciderant. Tum verò in dominium perfectè introducuntur, (attamen jam ea prægustant) quando illucescent tempora ἀποκαταστάσεως πάντων, Act. III, 21.

LXXXII. *Tertio & ultimo loco dicendum est de duratione harum legum.* Naturâ earum pensitatâ clarissimum est, illas in Deo ejusque perfectionibus haud necessariò fundatas esse, uti se habent morales. Hinc sequitur, non æternas, absolutè necessarias esse, sed solo sapientis Legislatoris arbitrio stare. Unde plura secula elapsa sunt, quibus nullæ Mosaicæ Ceremoniæ Ecclesiæ imponebantur. Patet porrò, semel latas tamdiu durare, quamdiu placet Legislatori. Quoniam verò Hic nullibi dixit, fore ut ritus hi perpetuò in Ecclesia vigere deberent, non

non etiam censendi sunt perpetuæ observantiæ. Imò quia eum in finem instituit, ut Judæos ab alia gente discernere, ipsis prædumbrarent adventurum corpus, bona omnia subsecutura, hinc evidens est, voluisse Deum ut ad tempus nonnisi durarent. Quippe juxta Prophetias æque ac Scripta N. Testamenti unus populus ex utroque conflandus, corpus quoque, quod Messias, illuxit & impleta sunt magna & pretiosa promissa. Qui verò figuras has æternæ durationis statuunt, Libris V. & N. Testamenti adversantur, perpetuò inimicitiam Israëlitas inter & Ethnicos exstaturam statuunt atque abnegant Messiae manifestationem, bonorumque largitionem. Atque hinc est, quòd illi, qui Ceremonias in diebus Messiae observandas arbitrantur, summè sceleratis accomparentur Esa. LXVI, 3. aliud quàm Christi Evangelium prædicent, hinc veri Christiani non sint, contra quos Patres Hierosolymitani Act. XV, & Paulus in Epistola ad Galatas. Est præterea ea Ecclesiae sub N. Testamento conditio, quæ cum ritibus Mosaicis stare nullatenus potest. Quippe ad eam pertinent fideles per totum orbem sparsi: Quomodo verò hi ternis vicibus singulis annis Hierosolymam ad adorandum conscendere valent? Unde Malachias c. I, 11. prædixit, fore ut *suffimentum in omni loco adducendum sit*, cf. Joh. IV, 21. 23. Denique prostant diserta loca, quæ fœdus Sinaiticum tempore Messiae inu-

inu-

mile trad
ulus quo
etus 24
Daniel elap
metato fac
stantis est.

LE G
LIBU
NO

LE G
LIBU
NO

A Literar
arbit
speciem co
circles, S
Que alio
excellen
niam a ca
date sum
Quia quoc
Judæice
quippe e
vi, S. II
Tunc con